

dzenia wyroby polskiego monopolu tyt. Zdając sobie sprawę z wielkich korzyści, które na tej drodze można osiągnąć, władze państw sąsiednich milcząco lub czynnie ruch ten podtrzymują i wspierają, urządzając jarmarki i targi w miejscowościach pogranicznych, uwalniając od akcyzy i innych wewnętrznych opłat skarbowych towary na nielegalny wywóz do Polski przeznaczone. O ile chodzi o granicę niemiecką, to naszej Straży Celnej nieraz już udało się stwierdzić czynne wspieranie przemytników przez organy niemieckiej straży granicznej.

Obok statystyki udaremnionych przestępstw celnych, o rozmiarach przemytnictwa świadczy ilość wypadków użycia broni przez Straż Celną. Na granicy śląskiej, na pograniczu Prus Wschodnich, niema miesiąca, w którym nie notowanoby wypadków zabicia lub ranienia przemytników. Nie należą na tych granicach do rzadkości wypadki oporu z bronią w ręku.

Jeśli chodzi o rodzaj towarów przemyconych dla granicy niemieckiej wymienić je należy w następującej kolejności: tytoń, wyroby włókiennicze, galanterja jedwabna, słomiana i bawełniana, bielizna, obuwie, chemikalja, spirytus, części maszyn i inne wyroby techniczne, broń, futra.

Przez granicę czechosłowacką przemycą się wyroby tekstylne, galanteryjne, drożdże, tytoń i wino.

Z Rumunii przychodzi nielegalnie głównie spirytus, wino, tytoń i skórki futrzane.

Na wschodzie jak dotąd notuje statystyka nieznaczne tylko ilości tytoniu (Łotwa) i skórek futrzanych (Rosja).

Zamieszczony w tekście nin. artykułu szkic uwidocznia stopień natężenia przemytnictwa na poszczególnych granicach.

III.

Chcąc ogólniej ująć zagadnienie, należałoby się zastanowić nad przyczynami przemytnictwa i czynnikami, wywierającymi wpływ na jego wzrost lub obniżanie się.

Jedną jest tylko przyczyną przemytnictwa: niedość wysoki stan gospodarczy państwa. Państwo silne gospodarczo nie obawia się przemytnictwa. Przy całym swym rozwoju gospodarczym w czasach ostatnich, Polska nie może jeszcze i długo nie będzie mogła równać się pod tym względem ze swymi sąsiadami z zachodu i południa. Stąd też i sprawa skutecznej ochrony granicy przez długie jeszcze lata pozostanie jednym z najważniejszych zagadnień państwowych.

Jako skutek niedość wysokiego stanu gospodarczego państwa przemytnictwo ustać może zupełnie dopiero po usunięciu przyczyny. Jego natężenie jednak, jego wzrost lub obniżenie się, zależy od szere-

gu czynników, których poznanie umożliwi umiejętne pokierowanie akcją zwalczania przemytnictwa.

Czynniki te przedstawić można w następujących czterech grupach:

1. czynniki będące w związku ze stanem gospodarczym państwa sąsiedniego.
2. czynniki wypływające z rodzaju i charakteru ludności pogranicza
3. czynniki mające związek z terenem, przez który biegnie granica i
4. czynniki wynikające ze sposobu ochrony granicy.

O znaczeniu i wpływie czynników wymienionych pod 1 mówiliśmy już poprzednio. Tutaj jeszcze dodać należy, że logiczną konsekwencją uznania tego wpływu jest w praktyce zwrócenie przy gospodarczej ochronie granicy szczególnej uwagi na granice z państwami gospodarczo silniejszymi.

Niemale znaczenie dla natężenia przemytnictwa posiada rodzaj ludności pogranicza. Wspominaliśmy już poprzednio o roli, którą w rozwoju przemytnictwa w wolnej Polsce odegrały tradycje przemytnicze na poszczególnych odcinkach granic.

W dalszym ciągu wspomnieć trzeba, że ludność osiadła, mniej jest skłonna do przemytnictwa niż ludność bezrolna, robotnicza. W powiatach rolniczych chętniej pójdzie na granicę gospodarz małorolny, niż jego zamożniejszy sąsiad. W okręgach fabrycznych przemytnictwo wzmagą się w okresach bezrobocia. Gęstość zaludnienia wybitnie sprzyja przemytnictwu. Nakoniec nie można przemilczeć faktu, że poważną rolę w organizowaniu przemytnictwa grają żydzi, mieszkający na pograniczu. Pod tym względem niewiele się zmieniło od czasów Królestwa Kongresowego, kiedy to zabroniono żydom mieszkać bliżej, niż trzy mile od granicy.

Samo ukształtowanie terenu pozostaje zazwyczaj na dalszym planie przy ocenie bezpieczeństwa poszczególnych odcinków granicy. Nie mówiąc naturalnie o jakichś nieprzebranych bagnach i t. p., stwierdzić można, że najpewniejszy napozór odcinek, najwięcej nieraz jest zagrożony. Dość wspomnieć o granicy morskiej, o rzekach i lasach granicznych. Odcinków z natury już biernych jest stosunkowo niewiele. Ważniejsze są znacznie stosunki komunikacyjne, istnienie w pobliżu granicy większych osiedli ludzkich centrów handlowych i przemysłowych. Komunikacja dogodna dając możność zbytu, sprzyja organizowaniu się przemytnictwa na większą, niż lokalne stosunki, skalę. Z tego punktu widzenia oceniać należy odcinek śląski i wschodnio-pruski.

Najważniejszym w końcowym, bo najczęściej podatkowym, jest sposób wykonywania tej ochrony. Wchodzi tutaj w rachubę organizacja straży granicznej, jej skład liczebny, wyposażenie w środki techniczne. Temat zbyt obszerny, by przygodnie można go

czerpując o mówić. Na tem miejscu wspomnieć tylko należy, że żywe obecne zajęcie się władz państwowych granicami kraju i formacjami do ochrony granic powołanymi daje gwarancję, że pod tym względem wszystko możliwe będzie uczynione.

Wydatki na ochronę granic to nie zwyczajne koszta administracji: to inwestycje, które rychło kilkakrotnie się zwracają. Planowy rozwój życia gospodarczego państwa utrzymać można tylko przy szczelnych granicach.

Prace nad ustaleniem i oznaczeniem linii gran.

I.

Na szkicu, zamieszczonym w tym numerze naszego pisma, podajemy ostatnie wyniki pomiarów granic Polski. Cyfry podane różnią się nieco od cyfr zamieszczonych w „Czatach w” roku ubiegłym z tej przyczyny, że cyfry zeszłoroczne ustalono na podstawie map, niezawsze dokładnych, podczas gdy uwidocznione na szkicu liczby są wynikiem pomiarów w terenie.

Dla dokładności dodać musimy, że prace nad wymierzeniem i oznaczeniem granic nie są jeszcze w zupełności zakończone. Tylko co do granicy z Niemcami, Rosją i Gdańskiem podane liczby uważać należy za ostateczne, wszystkie inne długości w miarę posuwania się prac komisji granicznych mogą ulec jeszcze pewnym nieznacznym zmianom.

Czytelników naszych zainteresuje z pewnością techniczna strona ustalania granic państwowych. Rzeczowy opis prac w tym kierunku znajdujemy w artykule przewodniczącego delegacji polskiej do mieszanej komisji granicznej polsko-rumuńskiej, p. Leona Wasilewskiego (Wiedza i Życie Nr. 8—9).

Polska graniczy z 6-cioma państwami samodzielnymi oraz z wolnym miastem Gdańskiem, które stanowi wraz z Polską wspólne terytorjum celne. Trzy z tych granic są dotychczas prowizoryczne, to znaczy, że nie nastąpiło dotychczas ich ostateczne oznaczenie w naturze za pomocą omarkowania przez obydwa państwa sąsiadujące odpowiednimi znakami granicznymi. Faktycznie więc linią graniczną jest tu linia posterunków Straży Granicznej, ustawionej przez obydwa sąsiadujące państwa. Tak jest na granicy polsko-rumuńskiej, polsko-łotewskiej i polsko-litewskiej. Granica polsko-litewska odznacza się jeszcze tą osobliwością, że jej rząd litewski nie uznaje. Jak wiadomo Litwa rości sobie pretensje do Suwalk, Białegostoku, Grodna, przedewszystkiem do Wilna i ziemi Wileńskiej. Skutkiem tego Litwini nie uznali decyzji Rady Ambasadorów z dnia 15 marca 1923 r., ustalającej polsko-litewską linię graniczną i nie przystąpili do jej zasłupienia w porozumieniu z Polską. Co do Łotwy, to nie ustalono dotychczas wspólnej z nią granicy wobec nierozstrzygnięcia losu paru gmin i ksztańskiego na lewym brzegu Dźwiny.

MUZEUM
Polskich
Formacji
Granicznych

im. mjr. WŁADYSŁAWA BAGINISZA

obecnie w trakcie załatwiania przez specjalną komisję delimitacyjną wydelegowaną przez rządy polski i rumuński.

Reszta granic, to jest trzy (z Gdańskiem 4. Red.) i to najdłuższe odcinki, a więc granica z Niemcami, ze Związkiem Socjalistycznych Republik Rad i z republiką Czechosłowacką (wyniki pomiarów granic z Czechosłowacją dotąd niestety nie są ogłoszone. Red.) są już gotowe kompletnie, t. j. nietylko szczegółowo oznaczone w naturze, zasłupione i okopcowane, ale i pomierzone wspólnie przez mieszane komisje delimitacyjne sąsiednich państw. Przytem nieco inaczej odbywało się oznaczenie w naturze tych granic, które zostały ustalone podczas kongresu pokojowego w Paryżu, czy też w drodze specjalnej uchwały Rady Ambasadorów, inaczej zaś tych, które Polska ustalała sama, bez żadnej ingerencji państw Koalicji.

Tak np. przy ustalaniu granicy polsko-niemieckiej w naturze przy komisji delimitacyjnej byli czynni delegaci wszystkich państw Koalicji, a więc Anglii, Francji, Włoch i Japonji, przyczem oni rozstrzygali kwestje sporne. Przy ustalaniu granicy między Polską a Czechosłowacją czynny był komisarz z ramienia Rady Ambasadorów, od której zależała ostateczna decyzja w kwestjach spornych. Natomiast bez żadnego udziału czynników trzecich odbyło się ustalenie granicy między Związkiem Sowieckim a Polską (tak samo jak obecnie między Polską a Rumunją).

Jakżeż się odbywa technicznie ustalenie i oznaczenie granicy państwowej w naturze?

Techniczne oznaczenie linii granicznej w naturze musi oczywiście być poprzedzone politycznym oznaczeniem tej linii czy to w traktacie (np. wersalskim albo ryskim), czy w uchwale jakiegoś ciała miarodawczego (np. Rady Ambasadorów, wspólnej między państwowej Komisji Delimitacyjnej i t. p.).

Traktat czy odnośna uchwała zawierają spis miejscowości, przez które linia graniczna ma przechodzić, oraz mapę w dość dużej skali, na której linia ta jest oznaczona. Otóż Komisja Delimitacyjna, opierając się na takim spisie i mapie, przystępuje do prac przygotowawczych, musi ona szczegółowo zbadać cały pas, przez który ma przebiegać linia graniczna, i sporządzić bardzo szczegółowe mapy tego pasa

z oznaczeniem na nich nietylko właściwości terenu, ale przede wszystkim stosunków własnościowych. W tym celu sięga się zwykle do map katastralnych, gdzie takie istnieją i z nich przenosi się na mapy

graniczne o wielkiej skali oraz stosunków terytorjalno-własnościowych pasa granicznego.

Powołuje się przytem do zeznań przedstawicieli ludności miejscowej, orientującej się w tych stosunkach.

Rozporządzenie o organizacji Straży Celnej.

Dziennik Ustaw Nr. 82 z 23 września 1927 r. zawiera w poz. 716 rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31. VIII. 1927, o organizacji Straży Celnej.

Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z 29. I. 1926 (Dz. Ust. Nr. 18 poz. 106) na którym opierała się dotychczasowa organizacja Straży.

Nowe rozporządzenie nie zmieniając dotychczasowych uprawnień Straży Celnej, ujmuje w inny niż dotąd sposób jej zależność służbową, wyodrębniając ją od administracji celnej i skupiając wszystkie uprawnienia w zakresie zarządu Strażą Celną w ręku Naczelnego Inspektora Straży Celnej.

W ten sposób nowa organizacja czyni naprawę zadość postulatowi zorganizowania korpusu Straży Celnej na sposób wojskowy.

Poniżej przytaczamy w dosłownem brzmieniu tekst rozporządzenia.

Postanowienia nowe, dla odróżnienia od starego rozporządzenia, wydrukowane są kursywą.

Rozporządzenie Min. Skarbu.

z dnia 31 sierpnia 1927 r.

O organizacji Straży Celnej.

(Dz. U. R. d. Nr. 82 poz. 716 z 1927 r.)

Na podstawie art. 4 i 11 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. P. Nr. 80, poz. 777) zarządzam co następuje:

§ 1. Straż celna, powołana do celnej ochrony granic i zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granicy, jest organem wykonawczym władz celnych, podległym Ministrowi Skarbu.

§ 2. Straż celna tworzy umundurowany i uzbrojony korpus, zorganizowany pod względem dyscypliny na sposób wojskowy.

§ 3. Straż celna pełni służbę wzdłuż linii celnej, przyczem działalność jej w zasadzie nie rozciąga się w głąb kraju poza obszar powiatów granicznych.

§ 4. Obowiązkiem straży celnej w zakresie celnej ochrony granic jest zapobieganie przestępstwu celnym przez:

1) nadzorowanie granicznego ruchu towarowego poza urzędami celnymi;

2) śledzenie i ujawnianie przemytnictwa i innych przekroczeń przepisów celnych, walutowych i przepisów o obrocie towarowym z zagranicą, oraz stosowanie środków prawnych, zmierzających do wdrożenia przepisanej ustawą postępowania karnego i do zabezpieczenia kary.

Ponadto do obowiązków straży celnej należy: a) ściganie czynów karygodnych, przewidzianych w ustawach o podatkach spożywczych i monopolach państwowych, o ile zostały wykryte przez straż celną przy sposobności wykonywania jej właściwych obowiązków służbowych,

b) wykonywanie wszelkich innych czynności w zakresie administracji skarbowej, zleconych przez władzę przełożoną, także poza obszarem, określonym w § 3 niniejszego rozporządzenia.

Przy wykonywaniu obowiązków służbowych, wymienionych w § 4, funkcjonariusze straży celnej korzystają z uprawnień przewidzianych w ustawie z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 5, poz. 37) i rozporządzeniu wykonawczem do tej ustawy z dnia 24 czerwca 1925 r. (Dz. U. R. P. Ur. 83, poz. 576).

Straży celnej w wykonywaniu strażniczej służby granicznej i wywiadowczej przysługuje prawo użycia broni według obowiązujących przepisów,

Zakres działania straży celnej i sposób wykonywania przez nią służby w przedmiocie zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granicy określi Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 5. Straż celna tworzy organizacyjnie naczelną inspektorat, inspektoraty okręgowe, inspektoraty, komisariaty i placówki.

Zadaniem naczelnego inspektora straży celnej jest sprawowanie zarządu strażą celną w zakresie organizacyjnym, osobowym, wyszkolenia, materialnego zaopatrzenia i budżetowym oraz kierownictwo służbą i nadzór nad nią. Naczelną inspektorat podlega Ministrowi Skarbu i działa w porozumieniu z Dyrektorem Departamentu Cel.

Ilość, siedzibę i terytorjalny zakres działania oraz stan osobowy inspektoratów okręgowych ustala

Minister Skarbu, inspektoratów oraz komisariatów ustala naczelnym inspektor.

Ilość, siedzibę i stan osobowy placówek ustala inspektor okręgowy.

Kierownik placówki podlega kierownikowi komisariatu, kierownik komisariatu — kierownikowi inspektoratu, kierownik inspektoratu — kierownikowi inspektoratu okręgowego, ten zaś ostatni — naczelnemu inspektorowi.

§ 6. Kierowników inspektoratów okręgowych wyznacza Minister Skarbu, kierowników inspektoratów — naczelnym inspektor, kierowników komisariatów — inspektor okręgowy, kierowników placówek — inspektor.

§ 7. Zadaniem kierownika inspektoratu okręgowego i inspektoratu jest kierowanie ochroną granicy na podległych im odcinkach i kontrola służby wykonywanej przez straż celną, a w ważniejszych wypadkach bezpośrednio zarządzenie służbą i osobisty nadzór nad jej wykonaniem.

W zakresie celnej ochrony inspektor okręgowy wykonywa zarządzenia kierownika władzy celnej II instancji.

Zadaniem kierownika komisariatu jest zarządzanie służby na odcinkach podległych placówek, kontrola nad jej wykonaniem, a w ważniejszych wypadkach współdziałanie w bezpośrednim wykonywaniu służby ochrony granic.

Ponadto zadaniem kierownika inspektoratu okręgowego, inspektoratu i komisariatu jest czuwanie nad tem, by granica była należycie strzeżona, by straż celna przestrzegała ściśle obowiązującej dyscypliny oraz istniejących przepisów i z przepisami temi była dokładnie obznajmiona, aby przedmioty oddane straży celnej do użytku, a stanowiące własność skarbową, były przepisowo, celowo i oszczędnie użytkowane, względnie przechowywane oraz aby wszelkie sprawy pozostające w związku z ochroną granicy załatwiane były sprawnie i w sposób zgodny z przepisami.

Do zadań kierownika inspektoratu okręgowego, inspektoratu i komisariatu należy również załatwianie przekazanych spraw osobowych i gospodarczych straży celnej.

Zadaniem kierownika placówki jest czuwanie nad tem, by granica była należycie strzeżona, rozdzielanie zajęć służbowych między personel placówki, stosownie do poleceń przełożonych, względnie przepisów regulaminu służbowego, nadzór służbowy nad funkcjonariuszami, przydzielonymi do placówki.

Kierownik placówki jest odpowiedzialny za należyłą ochronę granicy na odcinku placówki oraz za całość inwentarza placówki.

§ 8. Przełożonym w obrębie straży celnej jest każdy funkcjonariusz w stosunku do wszystkich służbowo podporządkowanych mu funkcjonariuszów.

Przełożonym jest również kierownik zawodowego szkolenia straży celnej.

nej, ilość i organizację szkół oraz program szkolenia i egzaminów określa odrębne przepisy.

§ 10. Funkcjonariusze straży celnej, którzy sprawują czynności służbowe, wymagające zajmowania mieszkania w pewnym oznaczonym miejscu, otrzymują w miarę możliwości odpowiednie mieszkania służbowe w budynkach państwowych lub przez Skarb Państwa wynajętych,

Funkcjonariusze straży celnej, którym wyznaczono mieszkania służbowe, obowiązani są w nich mieszkać i stosować się do przepisów, określających sposób użytkowania tych mieszkań.

Kategorie funkcjonariuszów, którym mają być przydzielane mieszkania służbowe oraz normy wielkości mieszkań służbowych określa Minister Skarbu.

§ 11. Sposób materialnego zaopatrzenia straży celnej w przedmioty niezbędne do wykonania służby, w szczególności w przedmioty umundurowania, o ile one są dostarczane w naturze, w przedmioty uzbrojenia, środki lokomocji i. t. p., określa Min. Skarbu.

§ 12. Umundurowanie i uzbrojenie straży celnej normują odrębne przepisy.

Funkcjonariusz straży celnej, opuszczający służbę, obowiązany jest zwrócić używane przez siebie przedmioty, będące własnością Państwa i odpowiada za uszkodzenia tychże, przekraczające normy zwyczajnego zużycia.

§ 13. Ustanawia się następujące ryczałty dla funkcjonariuszów straży celnej:

- 1) ryczałt na lokale kancelaryjne,
- 2) „ „ opał, światło i utrzymanie porządku,
- 3) „ „ materiały pisarskie,
- 4) „ „ utrzymanie środków lokomocji,
- 5) „ „ konserwacje broni.

Ryczałty wymienione pod 1) otrzymują kierownicy tych inspektoratów, komisariatów i placówek, którym władze przełożone nie dostarczyły lokalu na pomieszczenie kancelarii, ryczałty wymienione pod 2) — kierownicy inspektoratów okręgowych, inspektoratów, komisariatów i placówek, wymienione pod 3) i 4) — kierownicy inspektoratów okręgowych, inspektoratów i komisariatów, zaś ryczałty wymienione pod 5) — wszyscy niżsi funkcjonariusze straży celnej.

Wysokość przeciętną ryczałtów oraz sposób ich wypłaty określa Minister Skarbu.

Poszczególnym organom straży celnej oznacza ryczałty w wysokości, odpowiadającej miejscowym stosunkom drożyznianym, inspektor okręgowy.

Minister Skarbu może w miejscu wypłaty ryczałtów zezwolić na pokrycie odnośnych wydatków w rzeczywistej wysokości.

§ 14. Z ryczałtów nie składa się rachunków. Popierający je jest obowiązany ponosić te wydatki, na które ryczałt jest przeznaczony i nie może mieć

z tego tytułu do Państwa żadnej dalszej pretensji. Jeżeli funkcjonariusz, pobierający ryczałt nie czyni zadość obowiązkowi, wynikającym z otrzymania ryczałtu, wówczas można niezależnie od następstw dyscyplinarnych, zażądać od niego całkowitego lub częściowego zwrotu wypłaconego mu ryczałtu.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 stycznia 1926 r. o organizacji straży celnej (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 105)

Minister Skarbu: G. Czechowicz

WACŁAW GORSKI.

USTAWA KARNO-SKARBOWA.

O właściwości i postępowaniu władz skarbowych.

Sprawy o przestępstwa skarbowe, przewidziane w ustawie karnej skarbowej, podlegają rozstrzygnięciu władz sądowych, oraz w niektórych wypadkach — władz skarbowych, o ile ustawa pozostawia to orzecznictwo tym ostatnim zamiast sądom.

Art. 136 u. k. s. rozgranicza kompetencję władz sądowych i skarbowych w ten sposób, iż sprawy o przestępstwa skarbowe zagrożone karą pozbawienia wolności (naprz. w wypadku okoliczności obciążających określanych w art. 24-29 u. k. s.) rozstrzygają wyłącznie władze sądowe, wówczas, gdy przestępstwa zagrożone jedynie karą pieniężną i konfiskatą przedmiotu przestępstwa — pozostawione są orzecznictwu władz skarbowych.

Skąd i dlaczego powstał podział kompetencji władzy sądowej i administracyjnej do rozstrzygania spraw karno-skarbowych? Dlaczego rozstrzygnięcie niektórych spraw o przestępstwo skarbowe powierzone zostało władzy administracyjnej, której nadane zostało prawo nietylko przeprowadzania dochodzeń, lecz i prawo wymierzania kar majątkowych?

Gdy sprawa dotyczy przestępstwa, polegającego na naruszeniu przepisów ustaw karnych powszechnych, — sprawy tego rodzaju rzecz prosta należą do kompetencji władz sądowych, które orzekną, czy i w jakim stopniu naruszono w danym wypadku przepisy prawa, ustalą winę oskarżonego oraz wymierzą karę za popełnione przestępstwo.

Cokolwiek inaczej przedstawiają się przestępstwa skarbowe. W ogromnej większości tych spraw wina oskarżonego oraz wysokość kary pieniężnej — są *bezsporne*. Sprawiedliwy wymiar kary w tego rodzaju wypadkach nie wymaga ścisłego przestrzegania koniecznych form wymiaru sprawiedliwości, przyjętych w sądzie, jako to: oskarżenia, obrony, rozważenia dowodów winy oraz interpretacji przepisów prawa i t. p., — powierzenie zatem tego rodzaju spraw władzy administracyjnej niczem nie narusza praw władzy sądowej, jak również nie jest

ukróceniem praw oskarżonych, którym zawsze przysługuje prawo przekazania sprawy do sądowego rozstrzygnięcia. Z praktyki natomiast wiemy, iż rozprawa sądowa (nawet w sądach pokoju) związana jest z pewnym formalizmem, często więcej przykrym dla oskarżonych, niż nawet wymierzana za przestępstwa kara. Wymaganie przeto koniecznego rozpatrzenia sprawy w sądzie, nawet wówczas, gdy oskarżony chętnie poddaje się obowiązkowi wyrównania straty Skarbu za uczynioną szkodę, byłoby zbyt bezmyślnym krępowaniem obwinionego bez żadnej korzyści dla sprawy.

Gdyby zaś wszystkie sprawy o przestępstwa skarbowe były skierowane do sądów, to skład osobowy tych sądów w wielu miejscowościach (np. w Wielkopolsce i na G. Śląsku) byłby bardzo niedostatecznym, wobec ogromnej ilości spraw tego rodzaju.

Wdrożenie postępowania karnego.

Protokół karny i jego znaczenie dla sprawy.

Za „wdrożenie postępowania karnego“ uważa art. 139 u. k. s. jakąkolwiek czynność władzy sądowej lub skarbowej podjętą celem ustalenia przestępstwa.

Wszelkie zatem urzędowe wystąpienie władzy przez: zarządzenie przeprowadzenia dochodzeń, zażalenie osoby podejrzanej o przestępstwo do zbadania, zarządzenie dokonania rewizji domowej a w szczególności sporządzenie protokołu karnego, — rozpoczyna postępowanie karne, które w dalszym toku może być lub umorzenie dla braku cech przestępstwa, braku dowodów winy, drobiazgowości sprawy, przedawnienia, — lub też pociągnąć za sobą wymierzenie kary, czy to przez orzeczenie karne władzy administracyjnej, czy też wyrokiem władz sądowych

Protokół karny ma na celu stwierdzenie na miejscu faktu popełnienia przestępstwa. Protokół winien być sporządzony niezwłocznie po ustaleniu przestępstwa. Sporządzenie go bowiem później może tylko zmniejszyć jego znaczenie,

ponieważ takie opóźnienie stwarza zawsze u sędziego przekonanie, iż protokół był pisany z pamięci i nie może wobec tego z całą ścisłością stwierdzać okoliczności sprawy. W razie takiego opóźnienia należy zawsze w protokóle podać ściśle powody tego opóźnienia. Pamiętać również należy, iż protokół, jako taki, *nie jest niezbitym dowodem winy przestępcy*: sąd zawsze przystąpi do sprawdzenia podanych w protokóle okoliczności, przyczem najmniejszy zapomniany szczegół, lub nieściśle podany, nieraz może spowodować przegranie sprawy, tembardziej, iż z drugiej strony, protokół wstępny nieraz dla władzy orzekającej jest jedyną podstawą do rozstrzygnięcia sprawy. Jeśli zaś strona przeciwna zgłosi wątpliwość co do treści protokołu i prawdziwości szczegółów tam podanych, to sąd obowiązany jest sprawdzić te okoliczności narówni z innymi dowodami — a wówczas wszelka wątpliwość lub sprzeczność w protokóle będzie tylko korzyścią dla oskarżonego.

Cel protokołu będzie chybiony, jeśli sporządzony on będzie niejasno i niezupełnie. Z tych też względów w protokóle karnym winny być ze szczególną dokładnością i uwagą opisane: 1) okoliczności sprawy i 2) tłumaczenie się obwinionego. Pierwsze mają szczególne znaczenie dla sprawy, jak to już zaznaczyliśmy wyżej, lecz również i drugie (tłumaczenie się obw.), jest ważne, gdyż najczęściej przestępca zmienia swoje zeznania broniąc się przed sądem.

W razie gdyby oskarżony *odmówił* podpisania protokołu, a przy sporządzaniu jego nie było *postronnych* świadków, należy ich zawezwać dla potwierdzenia odmowy podpisu przez oskarżonego. Jakkolwiek bowiem oskarżony, który nie podpisał protokołu nie traci w następstwie prawa zbijania podanych w protokóle okoliczności, to jednak stwierdzenie przez świadków odmowy podpisu protokołu jest koniecznym dla ustalenia faktu prawdziwości samego protokołu.

Ażeby protokół karny odpowiadał wszystkim wymaganiom prawa, winien on zawierać następujące dane: 1) czas i miejsce jego sporządzenia, 2) przez kogo, kiedy i gdzie zostało ujawnione przestępstwo, 3) na czym przestępstwo to polega; 4) imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania wszystkich obwinionych z możliwie szczegółowem określeniem udziału, jaki każda z tych osób przyjmowała w przestępstwie; 5) świadkowie, którzy byli obecni w chwili ujawnienia przestępstwa oraz ci, którzy byli obecni tylko przy sporządzaniu protokołu, i 6) tłumaczenie się obwinionego oraz wszystkie uwagi zgłoszone do protokołu przez obwinionego i świadków.

Zarządzenia przeciw przywleczeniu przez granicę choroby Heine Medina.

W Rumunji, a częściowo i w Niemczech, szerzy się od pewnego czasu nieznaną dawniej chorobą epidemiczną, nazwaną „Heine Medina”. Choroba ta grasuje głównie wśród dzieci i, w Rumunji zwłaszcza, porywa tysiące ofiar. W Polsce dotąd nie notowano ani jednego wypadku tej zarazy, mimo to władze państwowe już teraz poczyniły przygotowania, mające zapobiec przywleczeniu epidemii do kraju. Zarządzenia te dotyczą przedewszystkiem granicy rumuńskiej, gdzie zaostrzono nadzór sanitarny nad ruchem granicznym i rozpoczęto odkażanie przez czas epidemii wszystkich wagonów kolejowych przybywających z Rumunji.

Strzeżonego Pan Bóg strzeże: nie zawadzi i nam pełniącym służbę na granicy, zapoznać się z historją, objawami i środkami zapobiegającymi tej chorobie.

Już na początku ostatniego stulecia opisane były pojedyncze przypadki nagle występującego w wieku dziecięcym porażenia dolnych kończyn, które uzależniono od stawania dziecka, lub ząbkowania. Znany ortopedysta, J. Heine, na podstawie własnych obserwacji, pierwszy opisał w roku 1840 przebieg choroby i jej leczenie. Przypuszczenie jego, że sprawa chorobowa rozwija się w rdzeniu, znalazło potwierdzenie w wywodach profesora Charcota. Następnie klinicysta niemiecki prof. Strümpell, uznał w 1884 r. cierpienie za zakaźne, co wkrótce było stwierdzone faktami: w Sztokholmie i jego okolicach wybuchła epidemia porażenia, opisana w 1890 r. szczegółowo przez Medin'a, Odtąd też choroba otrzymała nazwę Heine-Medin'a.

Później wystąpiły epidemie w Skandynawji, które obejmowały tysiące zachorowań. Notowano epidemie w Anglii, Francji, Włoszech i w Holandji, głównie zaś w Stanach Zjednoczonych. W 1890 r. zaraza zjawiała się w Niemczech, na Śląsku w Westfalji, gdzie zanotowano przeszło pięćset zachorowań, a w tem znaczną część z zejściem śmiertelnem. W tymże roku przeżyła epidemję Styrya. W r. 1922 epidemja grasowała w różnych miejscowościach Niemiec, zmuszając państwo do energicznych zarządzeń.

Porażenie epidemiczne występuje zazwyczaj w miesiącach letnich i dotyka dzieci w wieku 2—4 lat, niekiedy nawet i osoby dorosłe, zwłaszcza podczas epidemji. Na szczególną uwagę zasługuje niejednokrotnie wówczas stwierdzony fakt, iż epidemję choroby Heine Medin'a poprzedzają również porażenia u zwierząt domowych. Po ogólnem niedomaganiu, trwającym dni kilka, następuje okres ostry, po kilku dniach przyłączają się, przy objawach bólów grzbietu i kończyn szybko rozszerzające się na poszczególne grupy mięśniowe, porażenia. Niekiedy początek choroby bywa tak powolny, że dzieci pozornie zdrowe,

ulożone do snu wieczorem, budzą się zrana z porażeniami dolnych kończyn. Na szczęście, porażenia te stopniowo ustępują, ograniczając się jedynie do niektórych grup mięśni, trwają jednak całe miesiące, a nawet w znacznej ilości przypadków nie ustępują przez całe życie, czyniąc z chorych — inwalidów.

Co się tyczy środków zapobiegawczych, to ponieważ choroba jest zaraźliwa (zarażenie następuje przy pomocy dróg oddechowych), należy ją traktować tak, jak wszystkie inne choroby zakaźne: chorego trzeba całkowicie izolować. Dzieci z otoczenia w wieku szkolnym wstrzymać od zajęć na okres dwutygodniowy, przeprowadzić odkażenie formaliną, która niszczy zarazki.

Z uwagi na to, iż w chorobie tej niewątpliwie jest nosicielstwo, w celach zapobiegawczych zaleca się zarówno otoczeniu, jak i innym, płukanie gardzieli roztworem dwutlenku wodoru (woda utleniona), który również, jak stwierdzono, zabija całkowicie pasorzyty.

Rząd Marszałka Piłsudskiego uporządkował finanse państwa.

P. Minister Skarbu w wywiadzie umieszczonym w jednym z pism warszawskich w ten mniej więcej sposób określa obecną sytuację finansową Polski:

Rząd Marszałka Piłsudskiego odziedziczył po rządach poprzednich finanse państwa doprowadzone do stanu beznadziejnego i nieomal rozpaczliwego. Oplakany stan skarbowości polskiej na początku r. 1926 pochodził głównie z tej przyczyny, że ciała ustawodawcze nie mogły wyłonić stałej rządzącej większości i że w związku z tem nie mogło być mowy o jasno wytkniętym i konsekwentnie przeprowadzonym planie gospodarczo-finansowym.

Często zmieniającym się rządóm poprzednim znane były dobrze przyczyny złego stanu finansów państwa, brak im jednak było dostatecznie silnej woli, koniecznej do wprowadzenia w nasze życie gospodarcze równowagi budżetowej. Na przeszkodzie do koniecznego ograniczenia wydatków stało krótkowzroczne partyjnictwo, troszczące się bardziej o pozyskanie sympatii wyborców, niż o interes ogólnopństwowy.

Dopiero w maju 1926 rozpoczął się okres istotnej naprawy skarbu. Rząd Marszałka Piłsudskiego od samego początku zajął w sprawach finansowych wyraźne i zdecydowane stanowisko. Unikając wszelkich eksperymentów postanowił iść utartą drogą, nakazaną przez teorię i praktykę finansową. Zdając sobie sprawę, że punkt ciężkości leży w równowa-

dze budżetowej rząd zdobył się na należyłą energię i tę równowagę osiągnął.

Gdy wszystkie poprzednie lata dawały znaczne deficyty budżetowe, pokrywane drukiem banknotów, rok budżetowy 1926 — 27 zakończony został znaczną nadwyżką budżetową, wynoszącą 165 milionów złotych.

Raz osiągnięta równowaga utrzymywana jest i będzie w dalszym ciągu. Dochody skarbu wznoszą coraz bardziej i znacznie przekraczają kwoty przewidywane przy ustalaniu preliminarzu budżetowego. Zapas kruszcu i dewiz w Banku Polskim wzrósł w okresie od 1. 6. 1926 do 31. 8. 1927 ze 126 milionów do 390 milionów złotych.

Bardzo poważnie wzrosły w tym czasie także oszczędności w bankach państwowych.

Równocześnie widzimy w ostatnim roku znaczny wzrost produkcji, we wszystkich niemal gałęziach naszego przemysłu.

Ogólna poprawa stosunków gospodarczych Polski podniosła na zewnątrz jej zdolność kredytową. To też nie spiesząc się i nie narzucając bankierom zagranicznym, rząd jest na najlepszej drodze do uzyskania korzystnej pożyczki zagranicznej, która posłuży do ugruntowania waluty polskiej.

Pozostaje jeszcze odpowiedzieć na pytanie, czy osiągnięta przez rząd Marszałka Piłsudskiego poprawa jest trwała. Na to pytanie jest jedna tylko odpowiedź:

Przyszłość nasza zależy przede wszystkim od nas samych.

Z Centralnej Szkoły Straży Celnej.

Przeszkolenie kierowników placówek w Centr. Szkole Straży Celnej odbywa się już według nowego programu. Jak to poprzednio zaznaczaliśmy, przy ustalaniu nowego programu wielki nacisk położono na wyszkolenie wojskowe, na które przeznaczono 18 godzin tygodniowo. W odniesieniu do wyszkolenia fachowego w zakresie służby granicznej program nie uległ zmianie, nieznacznej natomiast redukcji poddano dotychczasową ilość wykładów z dziedziny wykształcenia ogólnego i skarbowego.

Wyszkolenie wojskowe spoczywa w doświadczonych rękach p. kapitana Nikodema Sulika. Nowy dowódca kompanji szkolnej ma za sobą chlubną przeszłość frontową, wielkie doświadczenie bojowe i kilka specjalnych kursów wojskowych.

Funkcje młodszych oficerów w kompanji szkolnej pełnią podkomisarze Straży Celnej, pp. Mazur Stanisław i Chmielowski Tadeusz.

Przemysłnictwo w Rosji Sowieckiej.

Nieraz już pisaliśmy o rozkwicie przemysłnictwa w Rosji Sowieckiej. Zupelny brak niektórych towarów wobec upaństwowienia handlu powoduje, że nielegalny przywóz poszczególnych artykułów kilkakrotnie przekracza często cyfry handlu legalnego.

Przemysłnicy rosyjscy przedstawiają zupełnie inny typ, niż ich koledzy po fachu w innych krajach Europy. Podczas gdy na zachodzie kadry przemysłników przez granicę zieloną uzupełniają się prawie wyłącznie z pośród ludności pogranicza, to w Rosji przeciwnie, ludność pogranicza steroryzowana przez oddziały straży pogranicznej rzadko tylko dostarcza kandydatów na przemysłników. Z głębi kraju natomiast, z miejscowości nieraz o setki kilometrów oddalonych, ciągną w kierunku granicy i z powrotem całe karawany przemysłników.

Szczególnie silne rozmiary przybrało w Rosji przemysłnictwo na granicach z krajami bałtyckimi.

Popłatność przemysłnictwa w Rosji jest przyczyną, że kontrabandą zajmują się tam w większej lub mniejszej mierze prawie wszyscy urzędnicy celni. Z plagą przemysłnictwa w urzędach celnych doremnie walczył zwierzchnik G. P. U., zmarły w r. ub. Dzierżyński. Przemysłnictwo nie tylko nie zmniejszyło się, ale przeciwnie, stale wzrasta.

Świeżo cały personel mińskiej dyrekcji celnej (na pograniczu polskim) pociągnięty został do odpowiedzialności sądowej na skutek wykrytych przez miejscową G. P. U. nadużyć, w których brali udział wszyscy bez wyjątku urzędnicy centrali, od przelożonych do najniższych funkcjonariuszów.

Nadużycia te polegały na tem, że urzędnicy centrali zorganizowali spółkę przemysłniczą, wysyłając w postaci przesyłek pocztowych transporty sacharyny i innych towarów, których wóz do Rosji był zabroniony, względnie winien był być opłacony wysokimi cłami. Przemysłnictwo prowadzone było na szeroką skalę.

Urzędnicy celni zainteresowali sprawą kilku kupców, którzy finansowali całą imprezę. — Znaczna ilość przemysłników pozostawała stale do dyspozycji dygnitarzy celnych.

Jest rzeczą charakterystyczną, iż wszyscy urzędnicy centrali celnej zamieszani w aferę są ideowymi komunistami i odgrywali niemalą rolę w partji.

W związku z wykryciem afery zasiedli na ławie oskarżonych wszyscy pracownicy centrali w liczbie 25 osób. Po 19-dniowej rozprawie zapadł wyrok, mocą którego wyżsi urzędnicy komory celnej Wykow, Peterlejte, Janicki i Kiwnian skazani zostali na karę śmierci, pozostali zaś oskarżeni na karę więzienia od 2-ch miesięcy do 2-ch lat.

Pomoc lekarska dla funkcyjnarjuszów państwowych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4. 8. 1926 r. o pomocy lekarskiej dla funkcyjnarjuszów państwowych zezwala ministerstwu spraw wewnętrznych na zwrot kosztów leczenia dla funkcyjnarjuszów państwowych, którzy wobec zbyt szczupłej liczby zakładów leczniczych dla leczenia gruźlicy uznanych przez ministerstwo, kurację przeprowadzają bądź w zakładach prywatnych, bądź w domu.

Ten sposób postępowania pociąga [za sobą] liczną korespondencję i przesyłki aktów między ministerstwem a urzędami wojewódzkimi, ponadto zaś odwleka czas wypłaty należności choremu. Celem uniknięcia na przyszłość tych niedogodności, a w szczególności celem przyspieszenia wypłaty choremu należności, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych okólnikiem z dnia 8 września b. r. upoważniło wyjedów, komisarza na m. st. Warszawę i Generalnego Komisarza Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku do przyznawania w drodze wyjątku kosztów leczenia gruźlicy płuc, przeprowadzonego w zakładzie prywatnym w wysokości przewidzianej w par. 7 w. w. rozporządzenia Rady Min.

Paragraf ten przewiduje przyznawanie zwrotu kosztów leczenia w wysokości równej kosztom ponoszonym przez Skarb Państwa przy umieszczaniu chorego w szpitalu państwowym lub samorządowym.

Odnaczenia dla funkcyjnarjuszów państwowych.

P. Wicepremier Bartel przesłał do p. ministra spraw wewnętrznych list treści następującej:

„Prasa codzienna podała cały szereg faktów ofiarnego i niejednokrotnie bohaterskiego zachowania się funkcyjnarjuszów administracyjnych, samorządowych i służby bezpieczeństwa podczas żywiołowej katastrofy powodzi, jaka dotknęła Małopolskę Wschodnią z początkiem b. m. Uznając tego rodzaju pełną poświęcenia, przeważnie z narażeniem własnego życia akcję ratowniczą za zasługującą na szczególne wyróżnienie przez odnaczenie wyżej wspomnianych osób krzyżem zasługi i uważając, że wartość takiego odnaczenia polega w dużej mierze na jego szybkim nadaniu, proszę pana ministra o zainteresowanie się tą sprawą i zarządzenie możliwie szybkiego przesłania mi odpowiednich wniosków”.

Nie ulega wątpliwości, że między odnaczonymi

znajdzie się szereg funkcjonarjuszów Straży Celnej. Dla przedstawienia ogółowi czytelników udziału naszych kolegów z granicy południowej w akcji ratunkowej w czasie powodzi, prosimy o nadsyłanie nam opisów, z podaniem nazwisk funkcjonarjuszów Str. Celnej, którzy w akcji ratunkowej szczególnie się odznaczyli.

Korespondencję w tej sprawie, o ile możliwości z działalności całych komisarjatów, prosimy nadsyłać z możliwym pośpiechem. O prawdziwej zasłudze nie wolno zapominać.

K. O. P.

Odprawa dowódców brygad K. O. P.

W dniu 15 września b. r. odbyła się w Dowództwie K. O. P. odprawa dowódców wszystkich brygad K. O. P. Odprawy takie odbywają się corocznie, a biorą w nich udział szefowie poszczególnych służb i oddziałów K. O. P.

Celem odprawy jest uzgodnienie wykonania wszystkich zarządzeń, wydanych przez dowódcę K.O.P, wysłuchanie wniosków i dezyderatów dowódców brygad oraz omówienie szczegółowe wszystkich spotrzeżeń, jakie dowódca korpusu wyniósł z dokonanych inspekcji.

Odprawa zakończyła się przyjęciem w salach reprezentacyjnych Min. Spr. Wewn. Wieczernę zaszczylił swą obecnością p. minister Składkowski, p. Naczelnny Inspektor Straży Celnej pułk. Paślawski, przedstawiciele Armji i Policji Państwowej.

Liczne przemówienia stwierdziły ścisłą łączność między wszystkimi organizacjami powołanymi do ochrony granicy utrzymania bezpieczeństwa w państwie.

Pogotowie litewskiej straży pogranicznej. Władze litewskie zarządziły na swych granicach ostre pogotowie bojowe straży pogranicznych. Nad granicą polską utworzono szereg nowych placówek. Obsadę granicy wzmocniono 1120 policjantami i oddziałami szaulisów.

Zmniejszenie się przemytnictwa. Przemytnictwo na pograniczu litewskim zmniejszyło się według zestawień statystycznych 6 brygady K.O.P. o 35%.

Krwawe zajście na granicy polsko-litewskiej. Dnia 15 września na terenie pow. Świąciańskiego w rejonie 20 bataljonu K. O. P., patrol polski, złożony z szeregowców Trojana i Wantucha zauważył w odległości 4 metrów od granicy po naszej stronie żołnierza litewskiego straży granicznej w pełnym uzbrojeniu. Kiedy na wezwanie patrolu żołnierz litewski nie tylko nie chciał złożyć broni, lecz zmierzył do jednego z żołnierzy polskich, drugi z nich

wystrzałem z karabinu położył go trupem. Na miejsce wypadku przybył niezwłocznie starosta i sędzia śledczy. Narazie nie można jeszcze ustalić, co skłoniło żołnierza litewskiego do przekroczenia granicy. Mało prawdopodobne jest przypadkowe zbłądzenie na terytorjum polskie, gdyż linja graniczna biegnie w tem miejscu wyraźnie.

Co słyhać w kraju.

Sejm rozpoczął swe prace sesji nadzwyczajnej w dniu 19 b. m. Na drugim posiedzeniu plenarnem Sejm został odroczony na dni trzydzieści dekretem P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dodatki funkcyjne dla urzędników.

W swoim czasie projektowane było wprowadzenie dodatków funkcyjnych dla niektórych kategorii funkcjonarjuszów państwowych. Obecnie Ministerstwo Skarbu opracowuje zasady nowego projektu uposażenia funkcjonarjuszów państwowych. W nowym projekcie nie są przewidywane dodatki funkcyjne.

Co słyhać za granicą.

Z Ligi Narodów. Na ostatniem zebraniu Ligi Narodów odbywajacem się w Genewie wystąpiła Polska z wnioskiem zasadniczego potępienia agresywnej wojny przy rostrzyganiu międzynarodowych zatargów i stosowania wyłącznie środków pokojowych. Wniosek Polski przyjęła Liga Narodów na ogół życzliwie.

Rewolta komunistyczna na Litwie. Przed kilku dniami opinia europejska została zaalarmowana wieścią, o przewrocie komunistycznym na Litwie. Agitatorom bolszewickim udało się doprowadzić do buntu część wojska oraz zająć miasto Taurogi.

Rewolta ta została szybko lecz krwawo zlikwidowana przez rząd.

MUZEUM

Polskich

Formacji

Pozegnanie. Granicznych

im. mjr. WŁADYSŁAWA BAGINISIA

Funkcjonarjusze komisarjatu w Miechowie żegnają za naszym pośrednictwem swego dotychczasowego przełożonego, p. pkom. Mazura, który z dniem 5 września b. r. odszedł z swego dotychczasowego miejsca służbowego, by objąć funkcje mł. oficera kompanji szkolnej w Górze kalwarji.

Dziękując za opiekę i serdeczne ustosunkowanie się do swych b. podwładnych, życzą mu powodzenia w dalszej pracy dla Ojczyzny.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

1. str. S. W. Ogólna ilość punktów uposażeniowych w XIII. st. st., szczebel b. wynosi 373. Przez pierwszy rok od dnia posunięcia do wyższego szczebla potrąca się tytułem opłaty emerytalnej połowę różnicy między uposażeniem nowym a otrzymanym poprzednio. Od 1. lipca br. powinien pan zatem otrzymywać całe 373 punkty.

2. str. R. J. Czas spędzony przed wstąpieniem do Straży Celnej w szkole w Zambrowie nie wlicza się do czasokresu posunięć do wyższego szczebla. Podobnie nie wlicza się czasu pełnienia obowiązkowej służby wojskowej w szeregach (wlicza się natomiast ćwiczenia w rezerwie). W danym wypadku nie wlicza się z powodu służby wojskowej okresu 6-miesięcznego.

3. str. F. G. 19. Sąd może zająć za alimenty do 25 uposażenia (art. 48 ust. o państw. służbie cyw.), czyli w danym wypadku ok. 50 zł.

4. str. K. F. Funkcjonariuszowi państwowemu nie przysługuje prawo do pobierania renty z tytułu służby wojskowej. Zawodowa służba wojskowa w armii zaborczej nie daje żadnych uprawnień. Przyznanie wyższego stopnia uposażenia zależy od uznania władzy. Prośby nie warto wnosić.

5. str. F. N. Wysokość nagrody ustala Dyrekcja Cel, lub przy nagrodach wyższych (ponad 250 zł.) Min. Skarbu. Termin przyznawania nagród nie jest ściśle określony. W każdym razie tendencją rozporządzenia jest przyznawanie jak najprędzej, nawet przed rozstrzygnięciem sprawy. Za podstawę wymiaru nagrody bierze się wysokość szkody poniesionej przez skarb Państwa. Nagroda może dochodzić do 50 pr. tej szkody.

6- Wierni. Po 10 latach łącznej służby wojskowej i w Straży Celnej przysługuje prawo do 3 tygodni urlopu, jednak jedynie wtedy, gdy służba wojskowa zaliczona została do wysługi lat. Czas służby wojskowej w czasie wojny liczy się pojedynczo. Przy składaniu prośby o urlop powołać się należy na ustawę o państwowej służbie cywilnej.

H U M O R.

U LEKARZA.

Starszy pan przyszedł do lekarza po poradę:

— Co mam robić doktorze, żeby mi nos zbladł, mam przecież czerwony jak pomidor.....

— Niech pan pije tylko mleko przez osiemnaście miesięcy!

— Ależ doktorze, już piłem przez dwa lata.

— Kiedy to było?

— Gdy ssalem pierś.

TAK BYŁO DAWNIEJ.

— Ile jest sakramentów? — zapytuje ksiądz proboszcz młodego chłopca.

— Sześć proszę księdza — odpowiada malec.

— Mylisz się chłopcze — jest ich siedem.

— Tak było dawniej, księżo proboszczu, ale teraz jest już tylko sześć. Tatusz powiedział, że małżeństwo i pokuta — to jeden sakrament.

W KOMISARJACIE.

— Zawód?

— Fotograf amator.

— I za to pana aresztowano?

— Dokonałem momentalnego zdjęcia dwu palt z wieszadła. Niestety wieszadło upadło i narobiło hałasu.

PATRJOTA.

— Nie pojmuję, mój mężu, jak możesz palić papierosy monopolowe w tak podłym gatunku?

— Moje dziecko, czego człowiek nie zrobi dla miłości Ojczyzny.

OSZCZĘDNY.

— Josele połknął 10 groszy: Prędko telefonuj po doktora!

— Ja wolę stracić 10 groszy, niż płacić doktorowi 15 złotych.

U FRYZJERA.

— Czy zmyć panu dobrodziejowi głowę?

— Dziękuję. Wrócę dziś późno do domu i coś mi mówi, że zajmie się tem moja żona.

TREŚĆ: Przemysłnictwo przez granicę zieloną. — Prace nad ustaleniem linii granicznych. — Rozporządzenie o organizacji Straży Celnej. — Ustawa karno-skarbowa. — Zarządzenia przeciw przywleczeniu przez granicę choroby Heine-Medina. — Rząd Marszałka Piłsudskiego uporządkował finanse Państwa. — Z Centr. Szkoły Straży Celnej. — Przemysłnictwo w Rosji Sowieckiej — Pomoc lekarska dla funkcjonariuszów państwowych. — Odznaczenia dla funkcjonariuszów państwowych. — K. O. P. — Z kraju. — Z zagranicy. — Pożegnanie. — Odpowiedzi Redakcji. — Humor.

Adres dla korespondencji: Warszawa, Skrzynka poczt. Nr. 650

Konto czekowe P. K. O. Nr. 41.523.

Warunki prenumeraty: kwartalnie 4.50 zł., miesięcznie 1.50 zł.

Redakcja i Administracja czasopiema „CZATY”; Warszawa — Skrzynka pocztowa Nr. 650.

Redaktor i Wydawca: FELIKS OLAS.

Drukarnia „Wielkopolska” Warszawa, Ogrodowa 10 Tel. 518-01.

MUZEUM
Polskich
Formacji
Granicznych
im. mjr. WŁADYSŁAWA RAG-NISA